

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Handicappolitik

2023-2026

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Forord

Et godt liv

I Frederiksberg Kommune har vi et ønske om, at alle borgere, uanset deres alder og forudsætninger, kan leve et værdigt liv med højest mulig livskvalitet. At alle borgere har mulighed for at udfolde sig, deltage i og bidrage til byens liv. Det gælder uanset den enkelte borgers funktionsniveau, og uanset om der er tale om et fysisk eller et psykisk handicap – eller måske begge dele.

Det forudsætter, at der er et tillidsfuldt forhold mellem borger og kommune.

For nogle er målet at leve et selvstændigt liv med uddannelse, beskæftigelse og egen bolig. For andre er målet øget livskvalitet og et værdigt liv.

Vi ønsker en by, der er inkluderende, rummelig og tilgængelig. Det er i første omgang et mål, som vedrører den enkelte borger med handicap. Men det er i lige så høj grad et mål, der vedrører hele Frederiksberg som by, som civilsamfund og som kommune. Flere børn og unge får konstateret et handicap, og flere borgere har komplekse psykiske problemer og handicap. Det får udgiftsniveauet til at stige og kræver en stram prioritering i en presset økonomisk tid. Derfor kan vi også kun lykkes, hvis vi arbejder sammen på tværs af sektorer og i et stærkt og tillidsfuldt fællesskab.

Handicappolitikken dækker alle borgere med handicap. Nogle handicap er synlige: Når vi møder en kørestolsbruger eller synshæmmed borger, så er vi ikke i tvivl om, at her er en borger, der måske har brug for særlig opmærksomhed. Men der er også handicaps, som ikke er så lette at lægge mærke til. For disse borgere tilstræbes, at de også har mulighed for at bidrage til byens liv, samtidig med, at vi har forståelse for, at de kan have behov for støtte.

Handicappolitikken tager afsæt i FN's Handicapkonvention, som er indarbejdet i dansk lovgivning. Politikken bygger også på kompensationsprincippet, der betyder, at borgere med handicap så vidt muligt skal have en støtte eller en indretning af samfundet, der kompenserer for deres funktionsnedsættelse, så de stilles lige med andre borgere.

Handicappolitikken skal bruges aktivt. Den henvender sig til den enkelte borger og de mange medborgere, som er med til at skabe gode rammer om den enkeltes liv, og som bidrager til at gøre Frederiksberg til en handicapvenlig by. Politikken skal også hjælpe de udførende ledere og medarbejdere og den politiske og administrative ledelse til at navigere i de udfordringer og muligheder, vi står over for som by og kommune:

Handicappolitikken understøttes af kommunens øvrige politikker og planer.

Mange er kommet med indspil til vores nye handicappolitik. Tak, ikke mindst til Handicaprådet, for de mange bidrag. I de kommende år skal politikken omsættes til indsatser, så vi fortsat kan arbejde for, at også borgere med handicap får mulighed for at leve et rigt og inkluderet liv i vores by.

Formand for Socialudvalget

Borgmester

FN's Handicapkonvention

Handicappolitikken tager afsæt i FN's Handicapkonvention og den danske lovgivning, der har til formål at sikre, at alle borgere, uanset et handicap, har mulighed for at bidrage med deres ressourcer i samfundslivet på lige fod med andre.

FN S HANDICAPKONVENTION:

Artikel 3 Generelle principper

Konventionens principper er:

- a) Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer
- b) Ikke diskrimination
- c) Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet
- d) Respekt for forskellighed og accept af personer med handicap som en del af den menneskelige mangfoldighed og af menneskeheden
- e) Lige muligheder
- f) Tilgængelighed
- g) Ligestilling mellem mænd og kvinder
- h) Respekt for de udviklingsmuligheder r. som børn med handicap har. samt respekt for deres ret til at bevare deres identitet.

De forenede Nationer (2009): Konventionen om rettigheder for personer Med handicap

Handicappolitikkens principper:

- Mangfoldighed. Borgere med handicap udgør en del af den menneskelige diversitet
- Tilgængelighed. Det tilstræbes, at byen og dens tilbud er tilgængelig for alle, og at fremtidig planlægning bygger på principperne om universelt design
- Inklusion. Vi ønsker rummelige fællesskaber med mulighed for, at borgerne kan bringe egne ressourcer og kompetencer i spil
- Aktivt medborgerskab. Fremme den enkeltes mulighed for at medskabe løsninger for sig selv og for fællesskabet

Handicappolitikken bygger også på de principper, der er bærende for den danske handicappolitik om compensation, sektoransvar, solidaritet, retssikkerhed og ligebehandling.

Baggrund, vilkår og udviklingstendenser

Tillidsfuldt samarbejde – et fælles ansvar for borgere og kommune

Hjælp til borgere med handicap bør ske i et tæt, tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde mellem borger, pårørende og kommune. Det er målet, at kun få afgørelser på handicapområdet bliver omgjort af Ankestyrelsen, og at borgernes retssikkerhed er sikret.

Vi vægter, at der er tillid mellem borger og kommune, og at de pårørende kan inddrages.

Recovery-orienteret rehabilitering

Hjælpen tilstræbes at blive udført i et tæt samarbejde mellem borger og kommune om at styrke borgerens oplevelse af trivsel. Frederiksberg Kommune tager udgangspunkt i metoden recovery-orienteret rehabilitering, hvor det giver mening.

Recovery er støtte til borgerens egen proces med at komme sig helt eller delvist. Omdrejningspunktet er borgerens egen idé om trivsel i tilværelsen og dennes ønsker, håb og drømme.

Rehabilitering er et målrettet og tidsbestemt samarbejde mellem borger, pårørende og fagfolk. Rehabilitering baseres på borgernes hele livssituation og består af en koordineret, sammenhængende og vidensbaseret indsats.

Børn og unge med udfordringer

Et stigende antal børn og unge får stillet en psykiatrisk diagnose. Vi ønsker et mangfoldigt samfund og at fremme, at alle får mulighed for at berige fællesskabet trods deres udfordringer. Mange af disse unge forventes fortsat at have behov for hjælp og støtte i deres voksenliv.

Der er kontinuerligt fokus på at styrke sammenhænge mellem børneområdet og voksenområdet og mellem de enkelte sektorer.

Økonomisk pres på det specialiserede socialområde

Der bliver flere borgere, som lider af autisme, og flere som har en psykiatrisk diagnose. Der er flere udadreagerende voksne, flere meget dyre enkeltsager og stigende udgifter til døgntilbud til både børn, unge og voksne. Samtidig sker der en løbende udvikling af nye og omkostningstunge hjælpemidler.

Det er positivt, at vi kan tilbyde bedre tilbud og hjælpemidler, der styrker borgernes mulighed for at leve et aktivt og inkluderende liv – men det påvirker de kommunale budgetter. Der er behov for en skarp prioritering jf. den økonomiske aftale mellem staten og kommunerne.

Mål for handicappolitikken på Frederiksberg

Borgere med handicap betragtes som en ressource i eget liv og i samfundet

- Alle mennesker har behov for at være i samspil med deres medmennesker
- Vi fremmer, at menneskers evner og ressourcer udnyttes - både til gavn for den enkelte og til glæde for omgivelserne
- Barrierer skal nedbrydes og overvindes, og der skal være fokus på tilgængelighed og trygge omgivelser
- For nogle borgere er målet at leve et selvstændigt liv med uddannelse, beskæftigelse og egen bolig. For andre er målet øget livskvalitet og et værdigt liv

Det nære netværk er en ressource i livet for mange borgere med handicap

- Familie, pårørende og nære netværk er en vigtig ressource, der bygger på tryghed og følelsesmæssige bånd
- Unge har fortsat brug for familien ved overgang til voksenlivet i respekt for den enkeltes integritet

Fællesskabet kan være en ressource i livet for en borger med handicap

- Livet leves i tæt samspil med lokalsamfundet med dets mange udfordringer, muligheder og tilbud
- Det omgivende samfund har et medansvar for at skabe bedre rammer for inklusion og aktivt medborgerskab

De fælles ressourcer i Frederiksberg Kommune bør sættes i spil og komme borgere med handicap til gode

- Alle gode kræfter bør sættes i spil og arbejde sammen om at skabe nye løsninger, der kan skabe merværdi
- Inklusion af borgere med handicap ses som til gavn; både for den enkelte borger og for foreninger og organisationer, og til gavn for virksomhederne, når det giver mening for borgeren

Vi vil indfri målene gennem disse fokusområder

Fokusområderne for de næste 4 år

- **Lighed i sundhed.** Borgere med handicap bør have samme mulighed for og støttes i at leve et sundt liv på linje med alle andre. Frederiksberg Kommune har bl.a. implementeret værktøjet De '12 sygeplejefaglige problemområder' samt ansat en socialsygeplejerske og en sociallæge.
- **Inklusion og tilgængelighed.** Borgeren bør have mulighed for at indgå på arbejdsmarkedet og i fællesskaber, som kan mindske ensomhed. Vi ønsker, at Frederiksberg er en by, der er fysisk tilgængelig, også for borgere med handicap. Frederiksberg Kommune har en løbende dialog med Handicaprådet og Seniorrådet om forbedringer af tilgængelighed på Frederiksberg.
- **Recovery-orienteret rehabilitering.** Det er ønsket, at borgeren tilbydes støtte til at styrke sit funktionsniveau mest muligt, når det giver mening. Borgeren hjælpes til at leve et tilfredsstillende og bidragende liv, uanset sine udfordringer. Frederiksberg Kommune har bl.a. udvidet kommunens aktivitets- og samværstilbud samt styrket det forebyggende arbejde.
- **Dialog mellem borger, pårørende og kommune.** Frederiksberg Kommune ønsker, at borgerne oplever et tillidsfuldt samarbejde med kommunen. Pårørende og civilsamfund kan inddrages, og kvaliteten i sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og voksenområde bør være på et højt niveau. Frederiksberg Kommune har bl.a. opnormeret på det specialiserede område og forbedret varetagelsen af overgangen fra barn til voksen.

Fokusområde: Lighed i sundhed

Fokusområdet er vigtigt fordi:

- Borgere med handicap har generelt en dårligere sundhedstilstand
- Der sker en stigning af børn og unge, der har en psykiatrisk diagnose
- Tendens til, at der enten er fokus på *enten* fysisk sygdom *eller* psykisk sygdom

Vi vil arbejde med fokusområdet gennem:

- Fokus på forebyggelse, navnlig blandt børn og unge med handicap
- Opmærksomhed på både den fysiske, mentale og seksuelle sundhed
- Sundhedstilbud bør være lettilgængelige for alle, og alle bør have mulighed for motion og sund mad
- Udvikling af sømløse overgange mellem sektorer, mellem børne- og voksertilbud, mellem sociale- og beskæftigelsestilbud m.m.
- Fokus på både fysiske og psykiske handicaps – og borgere, der er udfordret på begge områder, samt på tænder, hørelse og syn

Fokusområdet understøttes af følgende kommunale planer og indsatser: Sundhedspolitikken, Beskæftigelsesindsatsen

Fokusområde: Inklusion og tilgængelighed

Fokusområdet er vigtigt fordi:

- Fællesskabet er en ressource i livet for en borger med handicap
- Børn med handicap bør være en del af det almene fællesskab i dagtilbud, skole og fritidsliv
- Byen er for alle, og alle bør have adgang til byens rum
- Alle tilstræbes at have mulighed for at anvende deres ressourcer og leve et frit og uafhængigt liv

Vi vil arbejde med fokusområdet gennem:

- Et blik rettet mod mennesket og ressourcerne og mindre på funktionsnedsættelsen, såvel på arbejdsmarkedet som i foreningslivet
- Udvidelse af normalitetsbegrebet og styrkelse af rummelige fællesskaber indenfor de normale tilbud
- Mulighed for at deltage i skole, fritidsliv og uddannelse samt for at deltage i og fastholdes på arbejdsmarkedet
- En differentieret boligmasse. Boligområder og nærmiljøer, hvor der er plads til alle
- Udbygning og tilpasning af egne tilbud
- Anvendelse af digitale løsninger ud fra et borgerperspektiv
- Tilgængelighed i det offentlige rum og i de enkelte tilbud
- Støtte til virksomheder og den frivillige verden, som tager hånd om borgere, der har særlige udfordringer

Fokusområdet understøttes af følgende kommunale planer og indsatser: Børnepolitikken, Fremtidens skole 2030, Mobilitetspolitikken, Den Sociale Masterplan, Beskæftigelsesindsatsen og Tilgængelighedsplan, Kultur- og Fritidspolitikken

Fokusområde: Recovery-orienteret rehabilitering

Fokusområdet er vigtigt fordi:

- Borgeren støttes i at vedligeholde og så vidt muligt udvikle sit funktionsniveau, hvor det giver mening
- Borgerens oplevelse af egen situation kan bidrage til et tilfredsstillende, håbefuldt og bidragende liv; også med de begrænsninger, der følger af handicappet

Vi vil arbejde med fokusområdet gennem:

- Fokus på forebyggelse. Kommunen skal gerne inddrages så tidligt som muligt
- Recovery. Frederiksberg Kommunes støtte til borgeren tager udgangspunkt i borgerens håb, ønsker og drømme
- Rehabilitering. Ønske om et samarbejde mellem borger, pårørende, civilsamfund og kommune
- Udgangspunkt i borgerens ressourcer. Borgere tilbydes et rehabiliterende forløb, og tilbuddene tilstræbes individuelt tilpasset
- Fokus på handicap ifm. udbygning og udvikling af kommunens faciliteter
- Fokus på overgange i kommunen og mellem fx kommunen og regionen

Fokusområdet understøttes af følgende kommunale planer og indsatser: Sundhedspolitikken, Ældre- og Værdighedspolitikken

Fokusområde: Dialog mellem borger, pårørende og kommune

Fokusområdet er vigtigt fordi:

- Vi kan kun komme i mål, hvis alle bidrager til at skabe løsninger for den enkelte borger
- Samarbejde mellem borger, pårørende, civilsamfund og kommune forudsætter en tæt dialog
- Dialog bidrager til at lette overgange mellem de enkelte tilbud for borgeren
- Et positivt samarbejde bygger på tillid til kommunen og til de kommunale afgørelser

Vi vil arbejde med fokusområdet gennem:

- Styrkelse af borgerens overgang mellem afdelinger i kommunen og til regionen
- Inddragelse af borgere og pårørende. Skabe dialog og forventningsafstemning med den unge ifm. overgang til voksenområdet
- Styrke en forvaltningskultur og metodeforandrende proces med fokus på recovery-orienteret rehabilitering, hvor borgeren har mulighed for at indgå i en åben og respektfuld dialog
- Inddragelse af familie og netværk i støtten til den enkelte borger i respekt for dennes selvstændighed og selvbestemmelse
- At tage afsæt i og planlægge indsatsen under hensyn til borgerens samlede livssituation og til regler og rammer
- Borgeren har tillid til de kommunale afgørelser. Kvalitet i sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og voksenområde
- Prioritering af midler til tilgængelighed i det offentlige rum i tæt dialog med Handicaprådet og Seniorrådet

Fokusområdet understøttes af følgende kommunale planer og indsatser: Den Sociale Masterplan, Børnepolitikken og Ældre- og Værdighedspolitikken

Implementering af Handicappolitik 2023-2026

Handicappolitikken er en levende politik, der skal bruges aktivt.

- Platform for forventningsafstemning mellem borgere, deres pårørende, civilsamfund og Frederiksberg Kommune
- Retningsgivende, når handicapområdet skal udvikles
- Hjælp til politikere og ledere til at navigere i en dilemmafyldt virkelighed

Handicappolitikken afspejles i kommunens øvrige politikker og i planer og strategier:

- Beskæftigelsesindsats
- Børnepolitik
- Den Sociale Masterplan
- Frederiksberg Strategi
- Fremtidens skole 2030
- Kommuneplan
- Mobilitetspolitik
- Tilgængelighedsplan 2016
- Sundhedspolitik
- Ældre- og Værdighedspolitik
- Kultur- og Fritidspolitikken